

AZ INFO-KOMMUNIKÁCIÓS AKADÁLYMENTESSÉG JOGI HÁTTERE

dr. Juhász Péter
2008. november 20.

Akadálymentesítés

~~akadálymentesítés – rámpa~~

- .. Az akadálymentesség értelmezhető
  - ▣ fizikai szempontból
    - n rámpa
    - n térdszabad mosdó vagy asztal
    - n vakvezető sáv, stb.
  - ▣ info-kommunikációs szempontból
    - n Braille- vagy hangoskönyv
    - n indukciós hurok, jelnyelvi tolmács
    - n könnyen érthető (easy language) kiadványok és jelzések, stb.
  - ▣ komplex módon, azaz fizikai **ÉS** info-kommunikációs szempontból

Egyenlő esélyű hozzáférés

Egyenlő esélyű hozzáférés

· · Érintettek

- ▣ valamennyi fogyatékos ember
  - n mozgássérült,
  - n látássérült,
  - n hallássérült,
  - n értelmi sérült,
  - n pszicho-szociális fogyatékossgal élő ember
- ▣ idős emberek,
- ▣ gyermekek,
- ▣ babakocsival közlekedők,
- ▣ mozgásukban vagy kommunikációjukban egyéb okból átmenetileg akadályozottak,
- ▣ stb.

Egyenlő esélyű hozzáférés

CÉL: a fizikai környezet és a (köz)szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtése

← MEGVALÓSÍTÁSA →

Akadálymentesítés

- .. Utólagos megoldás
- .. Plusz költségek
- .. Plusz adminisztráció
- .. Technikai és egyéb nehézségek, akadályok
- .. Esztétikai, szerkezeti hátrányok

Egyetemes tervezés

- .. A tervezési folyamat szerves része
- .. Nincs utólagos
  - ▣ költség,
  - ▣ adminisztráció,
  - ▣ adaptációs problémák

Jogi alapok

- .. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.)
  - n Akadálymentesség, egyenlő esélyű hozzáférés (EEH) fogalma:

4. §

- g) **akadálymentesség**: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet;
- h) **egyenlő esélyű hozzáférés**: a közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.

Jogi alapok

- .. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.)
  - n Akadálymentesség, egyenlő esélyű hozzáférés (EEH) fogalma:

4. §

- g) **akadálymentesség**: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet;
- h) **egyenlő esélyű hozzáférés**: a közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.

Jogi alapok

A Fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ-Egyezmény

- **Fot.:** A közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférhetőségének kötelező megteremtése a közszférában 2010. december 31-ig, a for-profit és non-profit szférában 2013. december 31-ig

Erre épül:

- Az új **Országos Fogyatékosügyi Program (OFP)** 4. prioritás 4.2. pontja
- Az OFP végrehajtásának **középtávú intézkedési terve**

Az e-akadálymentesség jogi háttere

- **Fot. 7. § (2) bekezdése:**

„Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor.”

- **A közérdekű adatok elektronikus közzétételére vonatkozó 305/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése:**

„A közzétételre szolgáló honlapot úgy kell kialakítani, hogy az a széles körben elterjedt, valamint a vakok és gyengénlátók által széles körben használt eszközökkel is olvasható legyen.”

- **A központi elektronikus szolgáltató rendszerről szóló 182/2007. (VII. 10.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése:**

A csatlakozott szervezet felelősséggel tartozik az elektronikus szolgáltatás ügyfélbarát, könnyen használható, akadálymentes igénybevitelének biztosításáért, különös tekintettel a fogyatékos ügyfelekre.

- **A cég honlapján való közzétételről szóló 50/2007. (XI. 14.) IRM rendelet 2. § (1) bekezdés:**

„A közleményt akadálymentes módon megjeleníthetővé kell tenni.”

Az e-akadálymentesség jogi háttere

- A Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-Egyezmény 9. cikk:

(A részes államok szükséges intézkedéseket hoznak)

g) a fogyatékosággal élő személyeknek az új információs és kommunikációs technológiákhoz és rendszerekhez való hozzáférésének, beleértve az Internetet is, előmozdítására;

h) akadálymentes információs és kommunikációs technológiák és rendszerek tervezésének, fejlesztésének, előállításának és terjesztésének korai szakaszban történő elősegítésére annak érdekében, hogy ezek a technológiák és rendszerek hozzáférhetővé tétele minimális költséggel járjon.

Gyengeségek, hiányosságok

- .. A témát érintő konkrét szabályozás minimális, széttagolt, pontatlan, esetleges
- .. Hiányzik az egyenlő esélyű hozzáférésre való utalás az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvényből (is)
- .. Nem tisztázottak az alapfogalmak
- .. Nincs kellő mennyiségű és minőségű magyar nyelvű vonatkozó szakirodalom
- .. Nem világosak az e-akadálymentesség megvalósítási módjai

Szabályozási elképzelések

- .. SZMM – FSZK – W3C Magyar Iroda szakmai együttműködés
- .. A W3C-WAI szabványcsomag teljes dokumentációjának lefordítása és lektorálása
- .. E-akadálymentesítési kézikönyv
- .. Jogszámban rögzített előírás a honlapok egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtésére
  - ▣ a kormányzati,
  - ▣ az önkormányzati, majd
  - ▣ a nem-kormányzati (non-profit és for-profit) szférában is
- .. Az ENSZ-Egyezményben foglalt kötelezettség fokozatos végrehajtása, az **egyetemes tervezés** eszméje alapján

A horizontális szemlélet

- .. A szakterület legnagyobb kihívása
- .. Az esélyegyenlőség együttes felelősségvállalást és összefogást feltételez a társadalomban és a kormányzaton belül egyaránt.
- .. Az
  - ▣ esélyegyenlőség,
  - ▣ a fogyatékosügy, és
  - ▣ az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtésenem (csak) ágazati kérdés! ➤ A tervezés, a szabályozás és a végrehajtás minden ágában és minden szintjén figyelembe kell(ene) venni

Csak így valósulhat meg a valódi egyenlő esélyű hozzáférés!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMÜKET!

dr. Juhász Péter

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Fogyatékosügyei és Rehabilitációs Főosztály

juhasz.peter@szmm.gov.hu

(06-1) 428-9764